

Batı Yakası Hikâyesi Los Angeles Opera'da

ÖMER EĞECİOĞLU
Müzik Tarihinden

Besteci Leonard Bernstein, koreograf Jerome Robbins, oyun yazarı Arthur Laurents ve söz yazarı Stephen Sondheim'dan oluşan olağanüstü sanat ekibinin işbirliğiyle William Shakespeare'in Romeo ve Juliet'i, 2025 yılında da "Batı Yakası Hikâyesi" olarak yaşamaya devam ediyor. İki düşman çete arasında birbirlerine tutunmaya çalışan iki genç âşışın dramı, bizi düşündürme gücünü asla kaybetmiyor.

Leonard Bernstein'ın başyapıtı ve Amerikan müzikal tiyatrosunun yönünü değiştiren eser "Batı Yakası Hikâyesi", yaratılışından sonraki yarım yüzyıl içinde bir klâsik haline geldi. Sayısız müziksever, 1961 tarihli film versiyonundan Bernstein'ın "America", "Maria", "Tonight", "Somewhere", "I Feel Pretty" gibi şarkılarını bilir.

1961 filmi Batı Yakası Hikâyesi'nin posterini.

Eserin Los Angeles Opera prömiyeri 2025-26 sezonunun Eylül-Ekim aylarında **Francesca Zambello**'nun yönetmenliğinde ve ünlü şef **James Conlon**'un idaresindeki Los Angeles Opera orkestrası tarafından gerçekleştirildi. Başrolleri tenor **Duke Kim** (Tony) ve soprano **Gabriella Reyes** (Maria) paylaşıldı.

Bu eser 20 senedir Los Angeles Opera orkestrasının şefliğini yapan James Conlon'un bu görevdeki son sezonunda yer aldı. 21 Eylül 2025 tarihli performans Maestro Conlon'un Los Angeles opera orkestrasının başındaki 499. icrası oldu. Maestro günümüze kadar bu toplulukla 38 bestecinin 72 operasını seslendirdi. 2025-26 sezonu sonunda "Conductor Laureate" ünvanıyla pozisyonundan ayrılıyor.

Operet ve Broadway

Broadway müzikali olarak tanınan Amerikan müzikal tiyatrosu, Avrupa opera kültürünün bir uzantısı olarak ortaya çıktı. 19. yüzyılda Fransa'da *opéra comique*, Almanya ve Avusturya'da ise *Singspiel* olarak gelişen müzik formu daha sonra *operet* olarak bildiğimiz biçime dönüştü. Viyana'da Johann Strauss, Franz Lehár, Emmerich Kálmán ve Franz von Suppé, Paris'te ise Jacques Offenbach operet döneminin krallarıydı. Aynı zamanda Gilbert ve Sullivan'ın komik eserleri bu formu İngiltere'ye taşıdı. Bunların hepsi başarılı bir şekilde Yenedünya'ya ithal edildi.

2006'dan bu yana Los Angeles Opera orkestrasının şefliğini yapan James Conlon (Foto: Ömer Eğecioğlu).

Amerikan müzikal tiyatrosunun kalbi olan Broadway'in Amerikan operasının gelişiminde önemli bir yeri var. Broadway tipi müzikalin öncülerinden Rodgers ve Hammerstein'in ortaklıkları, *South Pacific* (Pasifik Şarkısı, 1949), *The King and I* (Kral ve Ben, 1951) ve *The Sound of Music* (Neşeli Günler, 1959) gibi sevilen müzikaller yaratarak çok sayıda ödüllü esere ve günümüzün klâsikleri arasında yer alan şarkıya imzasını attı.

George Gershwin'in "*Porgy ve Bess*" ve Bernstein'in "*Batı Yakası Hikâyesi*" gibi başarılı Amerikan operaları da aslında Broadway sahneleri için yazılmıştı. Bu operaların içerdiği popüler müzik ve dans öğeleri onları genel bir izleyici kitlesine yakınlaştırdı ve sevdiren önemli etkenlerdendi.

Leonard Bernstein 1957'de Batı Yakası Hikâyesi'nin provasında. Bestecinin solunda prömiyerde Maria'yı oynayan Carol Lawrence, piyanoda söz yazarı Stephen Sondheim (Foto: Leonard Bernstein Collection, Music Division, Library of Congress).

Batı Yakası Hikâyesi'nin tarihçesi

Batı Yakası Hikâyesi'nin fikri *Romeo ve Juliet*'in modern bir bale versiyonunun koreografisini yapmak isteyen Jerome Robbins'ten çıktı. Shakespeare'in düşman aileleri, New York şehrinin Katolik ve Yahudilerinden seçilecek ve yeni eserin adı *Doğu Yakası Hikâyesi* olacaktı.

Proje 1955 yılında, aksiyonun geçmesi planlanan şehir New York'ta değil de Kaliforniya Beverly Hills'de yapılan bir toplantıda bildiğimiz şekli aldı. Düşmanların, biri *Jets* olarak adlandırılan beyaz, diğeri ise *Köpekbalıkları* olarak adlandırılan Porto Rikolu göçmenlerden oluşan iki çete olmasına karar verildi. Yeni senaryoya Porto Rikoluların eklenmesi Bernstein'e Latin Amerikan dans ritimlerini kendi caz ve klâsik anlayışıyla kaynaştırarak çok renkli bir müzik yaratma fırsatını verdi.

1961 yılında Türkiye'de Batı Yakası Hikâyesi filminin gazetelerde çıkan haberlerinden görseller.

Leonard Bernstein

20. yüzyılın ikinci yarısının müzik devi Bernstein'ın orkestra şefi, besteci, eğitimci olarak bıraktığı miras ölümünden neredeyse kırk yıl sonra sadece Amerika Birleşik Devletleri'nde değil tüm dünyada ses getirmeye devam ediyor. Bernstein, 1944'te *Fancy Free* balesi ve *On the Town* müzikali ile Amerikan müziğinde bir güç olarak ortaya çıktı. Bu çalışmalarını bir perdelik *Trouble in Tahiti* operası (1952), *Wonderful Town* (1953) ve *Candide* (1956) takip etti.

Leonard Bernstein, 4 Şubat 1957 tarihli Time dergisinin kapağında.

Bir rivayete göre babası **Samuel Bernstein**, genç Leonard'ı müzik yolunda ilerlemekten vazgeçirmeye çalışmıştı. Bunu neden yaptığı seneler sonra kendisine sorulunca Samuel'in cevabı "*Onun büyüyünce Leonard Bernstein olacağını nasıl bilebilirdim?*" olmuştu.

Koreograf Jerome Robbins (1918-1988) 1961 yılında Batı Yakası Hikâyesi'nin setinde (Foto: The Robbins Rights Trust).

Leonard Bernstein'in başyapıtı *Batı Yakası Hikâyesi*, 1957 yılında önce Washington D. C.'de ve ardından Broadway'de gösterildi. Eser Broadway'de 732 kez sergiledi. Çoğu müziksever bu eseri Natalie Wood (Maria), Richard Beymer (Tony), Russ Tamblyn (Riff),

Rita Moreno (Anita), ve George Chakiris'in (Bernardo) rol aldığı 1961 tarihli film den tanıyor. En İyi Film ödülü de dahil olmak üzere 10 Akademi Ödülü kazanan bu film tarihte en çok ödül kazanan müzikal rekorunu elinde tutuyor. Filmin geçtiği mekanda günümüzde Lincoln Center bulunmaktadır.

Yönetmen Francesca Zambello'nun 2025 Eylül-Ekim tarihlerinde gösterilen *Batı Yakası Hikâyesi*'nin Los Angeles Opera prodüksiyonu, Lyric Opera of Chicago, Houston Grand Opera ve Glimmerglass Festival'in ortak yapımı olarak gerçekleşti. 1961 filminde Bernardo'yu oynayan ve Los Angeles'te yaşayan 93 yaşındaki George Chakiris izleyicilerle beraberdi (Foto: Todd Rosenberg, Karli Cadel).

Los Angeles Opera prodüksiyonu

William Shakespeare'in oyunlarından esinlenen eserler arasında *Romeo ve Juliet*, 19. yüzyıl operası için efsanevi bir ilham kaynağı olmuştur. Leonard Bernstein, Jerome Robbins, Arthur Laurents ve Stephen Sondheim'in *Batı Yakası Hikâyesi*, Romeo ve Juliet formülünü sadeleştirerek farklı bir zaman ve mekâna aktaran çok sayıdaki sahne yapıtı içinde 20. yüzyıla damgasını vuran en ünlü eserdir.

Los Angeles Opera'nın *Batı Yakası Hikâyesi* orijinal kurguya sadık kalarak New York şehrinin Jetler ve Köpekbalıkları arasında bölünen Batı Yakası'nda geçer. Bu iki çete, kendilerinden iki gencin âşık olabileceğini asla hayal etmemişlerdir. Eski bir Jet olan Tony (tenor Duke Kim), Köpekbalıkları'nın başı Bernardo'nun kız kardeşi Maria'ya (soprano Gabriella Reyes) âşık olur. Ancak Bernardo'nun Maria için başka planları vardır. Maria'nın düşman çeteden birisiyle olması tabii ki Köpekbalıkları tarafından kabul edilemez. İki sevgili sonsuza dek mutlu bir yaşam hayal eder, ancak bu birlikteliğin trajediyle biteceğini görmek kolaydır.

Maria'yı seslendiren Nikaragua doğumlu genç Amerikalı soprano Gabriella Reyes, günümüz opera sahnelerinin heyecan verici sanatçıları arasında yer alıyor. Maria rolü ile *Batı Yakası Hikâyesi*'nde Los Angeles Opera'da ilk kez sahneye çıkıyor. Metropolitan Opera tarafından 2019 yılı Lincoln Center Emerging Artist seçilen Gabriella, Boston Konservatuvarı mezunu.

Batı Yakası Hikâyesi'nin 2025 Los Angeles Opera prodüksiyonunda 21 Eylül tarihinde baş rolleri paylaşan sanatçılar: Gabriella Reyes (Maria), Duke Kim (Tony); Amanda Castro (Anita), P. Tucker Worley (Riff), Yurel Echezarreta (Bernardo).

Tony'yi seslendiren Güney Koreli tenor Duke Kim, 2021 yılında Metropolitan Opera Laffont Yarışması'nı kazanmış bir sanatçı. Los Angeles Opera'da ilk sahneye çıkışını 2024-25 sezonunda Charles Gounod'nun *Romeo ve Juliet*'inde Romeo olarak yapmış, aynı sezonda Metropolitan Opera'nın *Sihirli Flüt* prodüksiyonunda Tamino'yu

seslendirmişti. Kim, Chapman Üniversitesi ve Rice Üniversitesi Shepherd Müzik Okulu mezunu.

New York doğumlu olan şef James Conlon, her performanstan önce Los Angeles Opera'nın evi Dorothy Chandler Pavillion'un ikinci katındaki salonda opera severlere az sonra izleyecekleri eser hakkında bilgi veriyor. Conlon, *Batı Yakası Hikâyesi*'nin müziği hakkında konuşurken, Bernstein'in New York şehrini betimlemesini şöyle özetliyor:

"Bernstein, [Batı Yakası Hikâyesi'nde] karakteristik olarak her eserinde bulunan ritmi ve sürükleyici gücüyle, şiddeti, duygusallığı, tehlikesi, yalnızlığı ve heyecanı, metrosunun gürültüsü, demir konstrüksiyonun cümbüşü, tepedeki yükseltilmiş şehir içi trenlerinin kükremesi, trafiğin çınlaması, polis düdüklülerinin ve ambulans sirenlerinin uğultusuyla 'hiç uyumayan şehir' New York'un bitmek bilmeyen enerjisini yakaladı."

Tabii, klâsik idealist aşkın modern zamanlara aktarılmış öyküsünü konu alan *Batı Yakası Hikâyesi*, arka plana New York'u alarak şiddet, cinayet, aşk, kıskançlık, ırkçılık ve kültürel tabular gibi dramatik unsurları Shakespeare'in çizgisinde dile getiriyor.

Los Angeles Opera prodüksiyonunun, bu eseri 1961 filminden tanıyanlara sunduğu gençlik heyecanını yeniden yaşama fırsatı ve nostalji dolu güzelliği unutulacak gibi değildi.

Batı Yakası Hikâyesi'nin 21 Eylül 2025 performansının sonunda Los Angeles Opera sanatçıları izleyicileri selâmlarken.

Her çağda olduğu gibi bugün de haksızlıklar ve çatışmalarla dolu bir dünyada, Bernstein'in ilk kez 20. yüzyılın ortalarında sahnelenen eseri, 2025 yılı sonunda bir kez daha aşk ve anlayışla bulunabilecek bir yolun özlemini vurguluyor, bizi nefret ve düşmanlık yerine iyilik ve sevgiyi seçmeye çağırıyor.

♪♪♪

Ömer Eğecioğlu

Santa Barbara, CA, ABD

omer@cs.ucsb.edu

Kaynakça

Richard Barrios, *West Side Story: The Jets, the Sharks, and the Making of a Classic*, Running Press Adult, 2020.

James Conlon, "A Place for Us: James Conlon on West Side Story", <https://www.laopera.org/discover-la-opera/explore/james-conlon-s-corner/program-notes-and-more>, August 7, 2025.

Ömer Eğecioğlu, "Lenny yılı: Leonard Bernstein 100, Candide 62", *AKOB Kültür-Sanat Dergisi*, No. 46, Haziran 2018, s. 10-16.

Performances Magazine, Los Angeles Opera, Eylül, 2025.

<https://www.westsidestory.com>